HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והא דתניא חייב בשגגת שבת וזדון מלאכות. דלא נמי קבירא לן ימים שבינתים ידיעה הן הכא ליכא למימר דמיהי חילוק שבתות לחלק שלא יצטרפו דקסבר אין ידיעה לחצי שיעור: **נא בחדא ונא בחדא.** בשגגת מלאכות נא מוקמת לה דהא אמר לעיל לר״ע עקיבא לאו כגופין דמיין ומעצטרפין ובשגגת שבת נמי לא דלא נמי אמרינן ימים שבינתים הויין ידיעה לחלק הא שמעינן ליה לר״ג לעיל [קז:] דאין ידיעה לחצי שיעור דקתני בשתי העלמות ר״ג מתייב: **אי״א בשלמא רר״ע ס״ל.** דאית ליה לר״ע נמי שבתות כגופין דמיין והא דקתני מודה היינו דפליגי [יז] בהכותב אות אחת בשבת זו ואות אחת בשבת זו בשגגת שבת וזדון מלאכות דר׳ גמליאל מחייב כאילך ברייתא [סס] דאין ידיעת ימים שבינתים מועלת לחצי שיעור ור׳ עקיבא היינו חכמים דפטרי סבר יש ידיעה: **אלא אי אמרת רר״א ס״ל.** בשגגת מלאכות וזדון שבת דאית דקתני ומודה לר״א קאמר על כרחין מכלל דפליגי במתקלת [נ] : **ר״א מחייב.** ודאי בשגגת שבת קאמר ומש״ה קתני דאין ידיעה לחצי שיעור דאי [יח] בשגגת שבת וזדון מלאכות הא כולי עלמא מודו דלר״א שבתות כגופין דמיין ופטור: **אלא נאחת על האריג.** פליגי ר׳ גמליאל ור״א [ט] והכי קאמר מודה ר״ג לר״א בכותב אות אחת כו׳ [יט] זדון שבת ושגגת מלאכה שהוא פטור דשבתות כגופין דמיין ואף על גב דפליג עליה באחת על האריג דהתם מחייב ר׳ גמליאל אע״ג דדמי להאי דכותב חצי שיעור בשבת [כ] שני ומשלים לשיעור הראשון ואורג נמי חצי שיעור על האריג [כא] אפילו הכי מחייב ר״ג דהכא היינו טעמא דשבתות כגופין דמיין ולא מצטרפין דדמי כאורג חצי שיעור וזורע חצי שיעור אבל באורג דמעיקרא הוי בחצי בגד אריג שיעור הרבה אשיב האי חוט שארג זה אגב כל הבגד ואף על גב דת״ק דר׳ גמליאל דפליג עליה באין ידיעה לחצי שיעור לאו ר״א הוא [כז] אפילו הכי האי ומודה דקתני אדר״א קאי ואפילו באחת על האריג והא דקתני ליה הכא גבי העלמות [כח] לחיבי לחייבי בכותב לחטאים [כט] הא ר״א נמי מיהי מתייב: **אמר רבא.** לעולם ומודה דקתני לר״א מודה ואהך פלוגתא קאי דפליגי [לא] בהדא: **בשתי העלמות פטור.** [לב] וש״מ ידיעה לחצי שיעור: **בשתי רשויות.** ושתיהן רה״ר פטור רשויות. בר״ה פטור דרשויות מחלקות. דלעניין בר״ה דשבתות כגופין דמיין דמחלקין לכתיבת שתי אותיות מלגרף אבל בהא פליג עליה דרשויות לא מחלקות: **היינו דקא״ל ומה נדה.** דנדה אית בה ידיעת ימים שבינתים כדמפרש לקמן: **אלא [לג] נרבא דאמר.** דגופין בעא מיניה מאי פשיטא ליה מנדה בנדה מאי חילוק גופין איכא: **אני נדוי.** מה נדוי שאין בהן תולאות הרבה הבא על חמש נשים נדות חייב על כל אחת ואחת כו׳ דגופין [לד] ניהו שבתות לא כ״ש שהן גופין [לה]: **שמואל אני נדה.** דס״ל כרב חסדא: **קטנות דעלמא.** אנשים הרבה הבאין על קטנות הרבה בנדות: **לא כי האי גונא.** דהתם תנא סבר נדה מיבעיא ליה ושבת פשיטא ליה: **חייב על כל אחת ואחת.** אם עשה חמש אבות מלאכות בהעלם אחד: **על הבהמה.** ביאות הרבה על אחת: **בהמה.** מיבעיא ליה כנדה: **הדרן עלך אמרו לו**

ספק אכל חלב ספק לא אכל ואפילו אכל ספק יש בו כשיעור וספק אין

ספק אכל חלב ספק אכל. מפרש בגמרא [ע״ב] מר אמר שתי תמיכות אחת ומר אמר שתי תמיכות: **ואפילו אכל.** כגון שסבור שומן הוא ואח״כ נודע לו שהוא [ה] אכל חלב אבל ספק [לז] יש בו כזית ספק אין בו:

ר״ג כתנא קמא. [לח] וקשה דמאי קאמר כת״ק דלר״ג העלמות אינן מחלקות שהרי כפשטה לא מצינו למימר דהא ת״ק קאמר בשתי העלמות פטור: **אמר** לו **הבא על בהמה יוכיח שאין גופין מוחלקין.** וה״ה דמאי לימר נדה יוכיח שהרי ר״א מחייב על כל אחת ואחת אלא [לט] שלא שמע מרבותיו [מ] נדה רק בהמה לכך נקט ליה:

הדרן עלך אמרו לו

היה סבור שהוא שומן דאי יודע שהוא ספק חלב היכי מייתי קרבן הא לא אב מידיעתו: מדסיפא

מסורת הש״ס

ה) רש״ק מ״ו, ב) [לעיל יב: רש״ק], ג) [לקמן יט:] שבת קה., ד) שבת פ. כ״ג נה:, ה) [ל״ל אלעזר], ו) [ל״ל אמר וכ״ל לקמן],

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ וחזון מלאכות דאף דשבתות כגופין דמיין: (ב) שם ואחת על האריג מייב רבא אמר מכלל: (ג) רש״י ד״ה אלא וכו׳ במקלת דר״א מחייב וכו׳ נאלי שיעור ופרוך דאי כל״ל והכ״ל: (ד) ד״ה אלא באחת וכו׳ לאלאין קאמר ובבא ר״ל נמי מיובי מחייב הס״ל ואח״כ מ״ה רבא אמר לעולם: (ה) ד״ה ופליגו וכו׳ נודע לו שהוא אלב כ״ל ותיבת אכל נמחק:

רבינו גרשום

מעילה על כל אחת ואח׳. וקא קשיא ליה מה לאוכל דין שהוא חייב על כל אחת ואחת שכן נהנה אבל שוחט אינו נהנה? אלא האוכל שאלו האוכל נותר מה׳ זבחים כו׳: דעל לא הודע שלהן. היינו אם ספק לו אם אכל חמש חתיכות נותר בה׳ תמחוין בה׳ העלמות צריך להביא חטאת על כל אחת ואחת משום דלדברי הכל ידיעות מחלקות וכן נמי [אם ספק לו אם אכל] אשם תלוי על כל אחת ואחת: מה׳ זבחים אפי׳ בהעלם אחד מביא חטאת על כל אחת ואחת ועל לא הודע כו׳: כללו של דבר כו׳ אבל אכל כו׳. האי אבל אכל ה׳ חתיכות מזבח אחד בחמשה תמחוין לפני דריקת דמים חייב על כל אחת ואחת משום מעילה דברי הכל היא. והא דקאמר לפני דריקת דמים משום דלאחר דריקה אין בו מעילה שכבר יש בו שעת היתר לכהנים: [ז]ואילו על ספיקן. של מעילות על ספק אם אכל בה׳ תמחוין לפני דריקת דמים מביא אשם תלוי [לא] קתני: מני הא. סיפא אי נימא ר׳ עקיבא היא ניתני נמי סיפא כו׳: אלא לאו ר׳ יהושע היא. רישא דברייתא וסיפא דקתני בחמש העלמות מביא ה׳ חטאות הא ה׳ חתיכות מזבח אחד בחמש תמחוין בהעלם אחד אינו מביא אלא חטאת אחת: אלמא קיבלה ר׳ יהושע להא תשובה מר׳ עקיבא דאינו מביא אלא חטאת אחת: לישנא אחרינא. מדקתני רישא חמש חתיכות מזבח אחד בהעלם אחד בה׳ תמחוין אינו חייב אלא אחת אלמא דלא יליף נותר ממעילה ש״מ קיבלה מיניה: אלא אדרבה מסיפא. מצית יליף דלא קיבלה מיניה דקתני [מה׳] זבחים חייב על כל אחת ואחת דגופין מחולקין וה״ה דתמחוין מחלקין אפילו בזבח אחד אלמא יליף נותר ממעילה ש״מ לא קיבלה מיניה: אלא מאי אית לך למימר תנאי היא. הא דר׳ יהושע דאיכא תנא דקסבר דקיבלה מיניה וההוא תנא היינו דר׳ יוסי בר׳ יהודה ור׳ שמעון דמתניתין דאיכא תנא דסבר דלא קיבלה מיניה והיינו ת״ק: דאפי׳ תימא נמי כולה ר׳ עקיבא. לא אמר כולה דוקא דהא קא אבל אכל ה׳ חתיכות כו׳. לא מיתוקמא כר׳ עקיבא דאמרן אלא להכי קאמר כולה דבין רישא דברייתא ובין ר׳ יוסי בר׳ יהודה הוי כר׳ עקיבא ומחמשה זבחים מביאין על כל אחת ואחת הא מזבח אחד בחמשה תמחוין אינו מביא אלא אחת היינו נמי כר׳ עקיבא: והאי תנא נמי דאבל אכל נמי ר׳ עקיבא אלא דסבר לה כותיה בהדא ופליג עליה בהדא: סבר לה כותיה בהדא בהעלמות דנותר מזבח אחד בחמש תמחוין דאינו מביא אלא אחת: ופליג עליה. במעילה וספק מעילות דלא תנא הוא ועל ספיקן מביא אשם

תלוי על כל אחת ואחת: היכי דמי ה׳ תמחוין דכי אכלן בה׳ תמחוין דחייב: אמר שמואל כאותה ששנינו ה׳ דברים בעולה מצטרפין הבשר והחלב והיין והסולת והשמן. היין וסולת והשמן היינו נסכין ומנחה שקריבין עם העולה ומדאיצטרוך למימר דמצטרפין לכזית לחייב ש״מ דכל אחד תמחוי בפני עצמו מאכל בפני עצמן הן דאי אכל מכל חד כזית דחייב חמשה דאי לא הוויין ה׳ תמחוין לא איצטרוך למימר דמצטרפין דפשיטא דמצטרפין: חזקה אמר. אפי׳ תימא בעולה עצמה בלא יין וסולת ושמן משמה בה׳ תמחוין כגון שאכל מה׳ אברים של עולה חשיב ה׳ תמחוין: ריש לקיש אמר אפילו באבר אחד. משכחת לה דה׳ תמחוין בכתף דיש בו ה׳ עצמות אחד פס רגל היד והשני עצם השוק שעליו הצעם הזורע שניהן לכהנים והרביעי היא הצעם שקורין עגול הוא שעל גביו והחמישי הוא כף הכתף: כגון שאכל אפילו חד אבר בה׳ מיני קדירה. כגון מקצת אחד עם כרישין ומקצת אחד עם כרוב ומקצת אחד עם לפתות ומקצת עם תרדין ומקצתן עם קטניה: בה׳ מיני טעמים. כגון צלי ומבושל ושלוק ומתובל ומטוגן: הנושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין מלאכה אחת. היינו כגון אב ותולדותיו או שעשה תולדות של אב מלאכה אחת היינו מעין מלאכה אחת: ומה נדה שאין בה כו׳.

כלומר מה אם הנדה שאין בה תוצאות הרבה לחטאות הרבה היינו שאין בה עניינין הרבה של אבות מלאכות לחייבו חטאת הרבה ואין לה תולדות אין בה אלא חיוב ביאה בלבד ואעפ״כ חייב כל ביאה ביאה שבת שיש בה תוצאות הרבה לחטאות כגון ל״ט אבות מלאכות ותולדות דאין מספר: תאמר בשבת שאין בה אלא אזהרה אחת שהוא מוזהר עליהן והן אין דעדיין ק׳ בלבד ואין השבת מוזהרת עליו): א״ל הבא על הקטנות

עין משפט נר מצוה

סה א מיי׳ פ״ט מהל׳ שבת הל׳ יח וכתכמים:

סו ב מיי׳ פי״ח מהל׳ שבת הלכה כד:

סז ג מיי׳ פ״ח מהל׳ שגגות הלכה ה:

א ד מיי׳ פ״ח מהל׳ שגגות הלכה ב:

מוסף רש״י

אין ידיעה לחצי שיעור. אכל מלא שיעור ונודע לו שהיא ידיעה לאכל, דאם מזר ואכל מלא שיעור מלגמרי (לעיל יב:). ר״א אומר. אמת לפחות שיעור אורג שנמנו בלאות מלאכות דמנן התם שני מוטין (שבת קה:). האריג שלשה חוטין בתחילה. אם זו מחילת אינינתו של בגד, ואחד על האריג. אם מוסיף הוא על האריג שיעורו בלאחת, דמצטרף עם הראשון (שם). בהעלם אחת חייב. אלא נודע לו בימים שהוא שבת, דידיעה מלגלגת (רשב״ם ב״ב נה:). ברשות אחד. ברה״ר עצמה שהוא בה אלי גרוגרת לאחון, בלאותה עצמו הוא מלאמרן (שם נו:). בשתי רשויות. ומתניתן דה״ר אלא שיש הפסק ביניהם (שבת 9.) בשני הה״ר המופלגים זה מזה, פטור. לרשויות מחלקות ס״ל (ב״ב שם). הדרן עלך אמרו לו

שיטה מקובצת

א) תיבות דשבתות כגופין דמיין נמחק: ב) אלא לרבה וכצ״ל בכל העמוד: ג) עיין בהחדושין: ד) שיעור ור׳ עקיבא סבר יש ידיעה לחצי שיעור: ה) אלא באחת על האריג חייב בשתי העלמות דמיהי אלא דאמר ר״ג דקתני בעלמא קאי (וה״ג [וה״ק] ר״ג לר״א אע״ג דפליגינא עלך באחת על האריג דאת מיפטרת ליה ואנא מחייבנא ליה בהא מודינא שאם כתב אות אחת בשבת זו ואות אחת בשבת זו דפטור וא״ת אמאי פטור והלא הוסיף אות אחת על הכתב הוא ריש לומר דמשכחת לה דפטור דכתב בשני קלפים אות אחת על קלף זה ואות אחת על הכתב בקלף אחר. תוס׳: אלא באחת על האריג חייב ואם כתב אות אחת בחול ואות אחת בשבת אצל אות ראשונה חייב וכן נמי בשתי שבתות ואפ״ה מודה הוא בשתי שבתות בענין אחר דפטור היכי דלא הוי אחד על האריג כמו בזדון שבתות ושגגת מלאכות וכתב אות אחת בשבת זו ואות אחת בשבת האחרת על אחת [פי׳ על קלף אחר עכ״ת]. הרא״ש ד״ל: אלא אמר רבה (אות א׳ נמחק) לעולם אימא לך מודה ר״ג דקתני אמר אר׳ אליעזר אע״ג דפליגינא עלך בעלמא בדין חילוק ב׳ רשויות דאת פטרת ואנא מחייבנא בהא מודינא לך בכתב אות אחת דפטור: דר״ג כת״ק. דלית ליה רשויות מחלקות ולא ממש כותיה ס״ל דאילו הת״ק סבר העלמות מחלקות ואילו ר״ג סבר דאין ידיעה לחצי שיעור: ור״א סבר כ״ר יוסי דרשויות מחלקות והא נמי לא ממש כר׳ יוסי דאילו ר׳ יוסי ס״ל בשתי העלמות פטור דבהא לא פליג ר׳ יוסי את״ק דיש ידיעה לחצי שיעור ואילו ר׳ אליעזר שמעינן ליה דס״ל אין ידיעה לחצי שיעור בדתניא לעיל בכותב שתי אותיות בשתי שבתות כו׳: ו) אחד לרשות אחד: ז) תיבת אמר נמחק: ח) לחלק אי לא אות ר׳ נמחק: ט) וטבלה וראתה וחזר: י) כך שאל רבי עקיבא לרבי אליעזר אלא כך שאל הבא כו׳: יא) ובא עליה בהעלם תיבות על אשתו נדה נמחק: יב) ואחת אמר לו אות ר׳ נמחק: יג) הרבה וחטאות הרבה אות ל׳ נמחק: יד) הרבה וחטאות הרבה אמר לו: טו) הרבה וחטאות הרבה:

טז) ואחת אמר אות ר׳ נמחק: יז) מוחלקין אמר לו הבא כו׳ ואחת אמר לו בהמה כנדה: יח) דפליגי בכותב אות. אות ה׳ נמחק: יט) דאי בזדון שבת ושגגת מלאכות הא: כ) ור״א דלר״א פטור ולר״ג מחייב וה״ק: כא) כו׳ בזדון שבת: כב) בשבת זו ומשלים לשבת אחרת לחצי שיעור הראשון ואורג: כג) האריג נמי כן הוא ואפ״ה מחייב ר״ג דהכא גבי כותב ה״ט דפטור דשבתות: כד) הוא דהא ר״א בידיעה לחצי שיעור סבר כר״ג אפ״ה: כה) העלמות. ס״א דאידי ואידי בעושה לחצאים אייריי: כו) אמר רבה לעולם אות א׳ נמחק: כז) דפליגי בהדא הס״ד: כח) פטור דיש ידיעה אות ו׳ נמחק: כט) אלא לרבה דאמר אות א׳ נמחק: ל) דגופין מחולקין ניהו: לא) גופין מחולקין הס״ד: לב) ספק אם יש: לג) ר״ג כת״ק פי׳ דמדמה ב׳ העלמות דר״ג לשתי רשויות דת״ק שהרי ת״ק סבר דרשויות אין מחלקות לאפטוריה המצויא גרוגרת וכמו כן סבר ר״ג דהעלמות אינן כו׳ ומתיבת וקשה עד תיבת אינן מחלקות אין כאן מקומם ונמחק ושייך לעיל בדף טז ע״ב אחר תיבת כלום לשון הקונטרס [בשט״מ אות כח]: לד) אלא בהמה תיבת שלא נמחק: לה) תיבות נדה רק בהמה ל״ש:

לו) ע״כ שיך לדף טו ע״ב